

## UZASADNIENIE

Orzeczeniem z 2 marca 2023 r., znak: ON. (...)1.37.2023.EH, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. zmienił zaskarżone orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. z 8 grudnia 2022 r. zaliczające M. M. do lekkiego stopnia niepełnosprawności do 31 grudnia 2023 r., z symbolem przyczyny niepełnosprawności 11-I, o tyle, że ustalił datę ważności orzeczenia do 31 grudnia 2025 r. Uzasadniając swoją decyzję organ podkreślił, iż przyczyną niepełnosprawności w stopniu lekkim odwołującej są schorzenia oznaczone symbolami przyczyny niepełnosprawności 11-I. Dokonując oceny stopnia nasilenia trudności skład orzekający stwierdził, że M. M. wymaga okresowej kontroli lekarskiej, regularnego przyjmowania leków, przestrzegania zaleceń żywieniowych, ale skutki naruszonej sprawności organizmu nie wymagają zapewnienia jej częściowej pomocy innych osób w celu wyrównania szans i uczestnictwa w różnych sferach życia jak również wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy albo zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Pomimo występujących utrudnień i ograniczeń, które obniżają zdolność do pełnej aktywności zawodowej, nie jest osobą zależną od otoczenia; jest zdolna do zaspokajania bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb fizjologicznych, może komunikować się samodzielnie z otoczeniem i wykonywać pracę na otwartym rynku pracy po uwzględnieniu ograniczeń wynikających z charakteru schorzeń. Tym samym nie spełnia przesłanek orzeczenia względem niej stopnia umiarkowanego.

M. M. wniosła odwołanie od tego orzeczenia, domagając się zaliczenia jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Argumentowała, że na cukrzycę typu pierwszego choruje od roku 1997. Uprzednio orzekano wobec niej umiarkowany stopień niepełnosprawności, a jej stan nie uległ poprawie. Choroba ta wywołała u odwołującej powikłania w postaci retinopatii cukrzycowej. M. M. podkreśliła, że cukrzyca w jej przypadku jest przewlekłe niewyrównana. Z powodu wykonywanej pracy fizycznej wahania stężenia glukozy we krwi są bardzo duże. Przy spadkach poziomu cukru we krwi odwołująca potrzebuje pomocy męża, ponieważ nie jest w stanie sama sobie dostarczyć płynnej glukozy, czasami zachodzi konieczność podania glukagonu drogą iniekcji. Występują wówczas: pogorszenie świadomości, osłabienie, zaburzenie widzenia oraz drżenie rąk. Odwołująca wskazała, że niewyrównana cukrzyca jest powodem okresowych hospitalizacji. Ogół następstw, które występują w przebiegu choroby M. M., w jej ocenie, uzasadnia przyjęcie, że jest ona osobą o wymagającej częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. wniósł o oddalenie odwołania w całości, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny.***

M. M., urodzona (...), posiada wykształcenie średnie. Jest aktywna zawodowo, pracuje jako sprzedawczyni w wymiarze 1/2 etatu.

**Niesporne** , a nadto dowód: wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – k. 31-32 akt organu, ocena zawodowa – k. 104-104v. akt organu.

M. M. choruje na cukrzycę typu pierwszego od trzeciego roku życia (od 1997 roku). Od początku leczona jest insuliną, a obecnie – przy użyciu osobistej pompy insulinowej. Odwołująca pozostaje pod opieką poradni diabetologicznej. Przebieg cukrzycy u odwołującej pozostaje przewlekłe chwiejny – niewyrównany na tle metabolicznym. Badanie HbA<sub>1c</sub>, które stanowi obiektywną metodę oceny metabolicznego wyrównania cukrzycy przeprowadzone u M. M. dało wynik 10,8%(znacznie powyżej normy). Odwołująca przejawia tendencje do hipoglikemii. Cukrzyca powikłana jest u odwołującej neuropatią oraz retinopatią cukrzycową proliferacyjną. Jest ona w stadium zaawansowanym, wymagającym wielokrotnych laseroterapii.

Obecnie schorzenia M. M. skutkują umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, okresowo do 31 grudnia 2025 r. z symbolem niepełnosprawności 11 – I. Mimo stosowania nowoczesnej metody insulinoterapii - cukrzyca pozostaje przewlekłe niewyrównana metabolicznie, z częstymi, dużymi wahaniami poziomów cukru we krwi, z tendencją do spadków znacznie poniżej normy.

**Dowód** : opinia biegłej z zakresu diabetologii H. B. – k. 26, dokumentacja medyczna 1-6, 42-96 akt organu.

Od 2016 roku względem M. M. orzekano o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu schorzeń diabetologicznych.

**Niesporne** , nadto dowód: orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – k. 11 oraz 24 akt organu.

### **Sąd zważył, co następuje:**

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 100) rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. (art. 4 ust. 1 ustawy). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy). Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne. (art. 4 ust. 3 ustawy).

Standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności, uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2021 r. poz. 857). I tak zgodnie z rozporządzeniem: niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu (§ 29 ust. 1 pkt 1), konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1 pkt 3), czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – konieczność udzielania pomocy, o której mowa w § 29 ust.1 pkt 3 w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o której mowa w § 29 ust. 1pkt 3 (§ 30 ust. 1pkt 2), istotne obniżenie do wykonywania pracy - naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną (§ 31 ust. 1 pkt 1), ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu (§ 31 ust. 1 pkt 2), zaś możliwość kompensacji ograniczeń - wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (§ 31 ust. 2 rozporządzenia).

W rozpoznawanej sprawie niespornym było, iż wnosząca odwołanie jest osobą niepełnosprawną. Osią sporu natomiast pozostawał stopień niepełnosprawności. M. M. kwestionowała ustalenia organu utrzymując, iż jej stan zdrowia nie uległ poprawie i obecnie również czyni ją niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. W celu zweryfikowania stanowisk stron Sąd zasięgnął wiadomości specjalnych, dopuszczając dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu diabetologii, to jest specjalności odpowiedniej do schorzeń odwołującej.

Poddawszy analizie dostępną dokumentację medyczną odwołującej biegła z zakresu diabetologii H. B. stwierdziła w sposób jednoznaczny, że przebieg cukrzycy u odwołującej skutkuje uznaniem jej umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. U podstaw tak postawionych wniosków legł przebieg rozpoznanej choroby oraz jej następstw. Przebieg ten pozostaje przewlekłe chwiejny – niewyrównany na tle metabolicznym. U odwołującej występują częste, duże wahania poziomów cukru we krwi, z tendencją do spadków znacznie poniżej normy. Nadto, cukrzyca powikłana jest u odwołującej neuropatią oraz retinopatią cukrzycową proliferacyjną. Stan zdrowia odwołującej nie uległ poprawie. Wszystko powyższe powoduje, że M. M. w dalszym ciągu wymaga częściowego wsparcia innych osób w celu pełnienia ról społecznych. To z kolei implikuje uznanie jej niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym.

W ocenie Sądu, opinia sporządzona na potrzeby niniejszego postępowania przez biegłą z zakresu diabetologii charakteryzuje się zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie rozpoznania dolegliwości strony odwołującej. W rezultacie, całokształt wniosków przedstawionych przez biegłą sądową odpowiadał na zadane przez Sąd pytania i zawierał logiczny wywód oparty o wszechstronną analizę zgromadzonej dokumentacji medycznej. Biegła w sposób przekonujący uzasadniła swoje stanowisko, wskazując przesłanki medyczne, które legły u podstaw dokonanej przez nią oceny.

Wymaga podkreślenia, że do sporządzonej w sprawie opinii biegłej sądowej żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń, stąd też Sąd, zgodnie z zapowiedzianym rygorem przyjął, że jej wnioski nie są kwestionowane. Brak zarzutów do opinii oczywiście nie zwalniał Sądu z obowiązku jej oceny, co uczyniono powyżej wskazując na jej rzetelność oraz logiczne uzasadnienie. Wszystko powyższe - przy uwzględnieniu nadto, iż biegła to wysokiej klasy fachowiec o wieloletnim doświadczeniu zawodowym, także klinicznym, wieloletnim doświadczeniu orzecznictwem i specjalności odpowiedniej do schorzeń odwołującej znajdujących potwierdzenie w złożonej dokumentacji medycznej - nakazywało podzielić zawarte w opinii wnioski.

Wobec tak przeprowadzonych ustaleń, na podstawie całości materiału dowodowego, w poczet którego zaliczono dostępną dokumentację medyczną oraz opinie sporządzoną przez biegłą sądową, w oparciu o treść art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji wyroku zaliczając odwołującą do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 31 grudnia 2025 r.

## ZARZĄDZENIE

1. (...)K. M.),

2. (...)

3. (...)

7.02.2024 r.